

***Analys av
superettanföreningarnas
ekonomi 2005***

**Svenska Fotbollförbundet
Kjell Sahlström**

Innehåll

	Sida
Föreningarnas resultat	3
Föreningarnas intäkter	5
Föreningarnas kostnader	7
Föreningarnas spelartransfers	10
Föreningarnas Eget kapital, soliditet m m samt Elitlicensens regler i korthet	11
Samband mellan föreningarnas utgifter och tabellposition 2005	13
Sammanfattning	14

Analys av ekonomin i Superettanföreningarna 2005

Svenska Fotbollförbundet har kartlagt det ekonomiska utfallet i föreningarna i Superettan för år 2005. Kartläggningen bygger på uppgifter inrapporterade av föreningarna samt deras årsredovisningar/årsbokslut, vilka är reviderade av auktoriserade eller godkända revisorer.

För enkelhetens skull benämns alla aktuella föreningar och bolag för föreningar. I två av fallen avser dock de ekonomiska uppgifterna aktiebolag, nämligen för AIK Fotboll AB och Väsby United AB, vilka båda är skildringsbolag.

Bodens BK har trots påminnelser inte lämnat in vare sig årsredovisning eller rapporterat in de föreskrivna ekonomiuppgifterna, varför årets analys av Superettanföreningarnas ekonomi endast kan omfatta 15 föreningar.

Från och med år 2000 består Superettan av 16 föreningar. Vid jämförelser med åren före år 2000 har jämförelse gjorts med gamla division 1, som omfattade 28 föreningar.

Obs! Samtliga belopp i tabeller nedan i mkr om ej annat anges.

Superettanföreningarnas resultat

De 15 föreningarna i Superettan som rapporterat in sin ekonomi redovisade 2005 sammantaget ett underskott uppgående till 14,4 mkr (2004: + 6,8 mkr). I årets resultat ingår ett underskott från spelaromsättning (spelarförsäljningar minus såväl direkt kostnadsförda spelarförvärv som avskrivningar balanserade spelarförvärv samt netto av spelarin- och uthyrning) på 3,8 mkr (2004: - 1,8 mkr). Detta innebär att resultatet från verksamhet exklusive spelaromsättning för de 15 föreningarna i Superettan var ett underskott 10,6 mkr (2004: + 8,6 mkr), vilket är 19,2 mkr sämre än år 2004.

Resultatets beståndsdelar 2005, mkr

	<u>2005</u>	<u>2004</u>	<u>2003</u>	<u>2002</u>	<u>2001</u>
Driftresultat	- 8,4	+ 1,0	- 16,2	- 10,0	- 1,0
Spelaromsättning	- 3,8	- 1,8	+ 16,2	+ 6,2	- 5,6
Räntenetto	- 2,1	+ 1,0	+ 0,2	- 0,6	- 0,9
Extraordinära poster	- 0,1	+ 6,6	+ 0,6	+ 4,3	+ 0,0
Redovisat resultat	- 14,4	+ 6,8	+ 0,8	- 0,1	- 7,5

Tabell 1

Av de 15 inrapporterande föreningarna i Superettan redovisade 8 föreningar överskott och 7 föreningar underskott 2005. Föregående redovisade 13 föreningar överskott respektive 3 föreningar underskott.

Såväl redovisat resultat som driftsresultat per förening varierar kraftigt. Av tabell 2 framgår respektive resultat per förening. I redovisat resultat ingår spelarnetto medan detta exkluderats i driftsresultatet, där även finansiella poster exkluderats.

Resultat per förening 2005, mkr

		<u>Redovisat resultat</u>	<u>Drift- Resultat</u>	<u>Spelarom- sättning</u>	<u>Finansiellt</u>	<u>Extra- ordinärt</u>
GAIS	1)	+ 2,0	+ 2,5	- 0,3	- 0,2	
Degerfors IF		+ 1,3	+ 1,9	- 0,5	- 0,1	
Östers IF		+ 0,4	+ 0,5	+ 0,3	- 0,4	
IFK Norrköping		+ 0,3	+ 1,5	- 1,5	+ 0,3	
Ljungskile SK		+ 0,1	- 0,2	+ 0,5	- 0,2	
Örebro SK FK		+ 0,1	+ 1,5	- 1,4	- 0,0	
Västerås SK FK		+ 0,0	- 1,2	+ 1,2	+ 0,0	
Väsby United	2)	+ 0,0	- 0,4	+ 0,3	- 0,0	+ 0,1
Åtvidabergs FF		- 0,0	+ 0,1	- 0,0	- 0,1	
Mjällby AIF		- 0,0	+ 0,0	- 0,0	+ 0,0	
Trelleborgs FF		- 0,3	- 2,8	+ 2,5	- 0,0	
Falkenbergs FF		- 0,3	+ 0,2	- 0,2	- 0,1	- 0,2
IF Brommapojkarna		- 1,9	- 2,3	+ 0,1	+ 0,3	
Västra Frölunda IF	3)	- 2,0	- 2,7	+ 0,8	- 0,1	
AIK	4)	- 14,1	- 7,0	- 5,6	- 1,5	
Bodens BK		Uppg sakn	Uppg sakn	Uppg sakn	Uppg sakn	
* Superettan totalt		- 14,4	- 8,4	- 3,8	- 2,1	- 0,1

1) Avser GAIS-koncernen

2) Avser Väsby United AB

3) Avser fotbollverksamh

4) Avser AIK Fotboll AB

Tabell 2

Underskottet i Superettan kan egentligen härledas till en enda förening, AIK. AIK hade år 2004 de tredje högsta kostnaderna av de då allsvenska föreningarna, men klarade trots detta inte av att klara sig kvar i Allsvenskan inför säsongen år 2005. Eftersom spel i Superettan inte ger samma intäktsförutsättningar som spel i Allsvenskan har AIK under år 2005 dragit ner kostnaderna rejält, j f r nedan avsnitt angående kostnader, men det tar givetvis tid att ställa om, varför resultatet blev ett underskott drygt 14 mkr år 2005 i Superettan. Genom att AIK vågade satsa och hålla kostnaderna på en för i alla fall Superettan hög kostnadsnivå klarade man att med god marginal återta den allsvenska platsen inför säsongen 2006.

Antalet föreningar som redovisade negativa driftsresultat var under år 2005 sju stycken av femton, vilket är en ökning jämfört med år 2004, då det var sex av sexton föreningar som redovisade driftunderskott.

Spelaromsättningsnettot beror helt av AIK, där AIKs nettokostnader till 6,5 mkr bestod av avskrivningar balanserade spelarvärden, där man kan anta att en stor del av dessa kostnader var spelarförärv gjorda under tidigare år. Exklusive AIK var spelaromsättningsnettot positivt för Superettanföreningarna.

Superettanföreningarnas intäkter

Intäkterna i de 15 ingående Superettanföreningarna (exklusive ränte- och andra finansiella intäkter samt extraordinära intäkter) uppgick år 2005 till 242 mkr (2004: 237 mkr), vilket var en ökning med 2 %. Om hänsyn tas till att det i siffermaterialet ingår en förening färre år 2005 var den genomsnittliga ökningen per förening 9 %. Om hänsyn tas till att BK Häcken, med dess Gothia Cup-intäkter, lämnade Superettan för att spela i Allsvenskan år 2005, var den genomsnittliga ökningen större. Bland intäkterna ingick spelarförsäljningar inklusive uthyrningar brutto med 11,4 mkr (2004: 10,4).

Totala intäkter Superettan 2000-2005 respektive division 1 1996 – 1999, mkr

	<u>1996</u>	<u>1997</u>	<u>1998</u>	<u>1999</u>	<u>2000</u>	<u>2001</u>	<u>2002</u>	<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>2005</u>
Ordinarie drift	195	210	157	231	180	144	181	208	227	231
Spelarförsäljning	15	20	23	23	34	10	18	25	10	11
* Totalt	210	230	180	254	214	154	199	233	237	242
* Genomsnitt/fören.	7,5	8,2	6,4	9,1	13,4	9,6	12,4	14,6	14,8	16,1
* Ordin. Drift % tot	93%	91%	87%	91%	84%	94%	91%	89%	96%	95%

Tabell 3

Noteras bör att BK Häcken år 1999 spelade i gamla division 1 och år 2000 respektive 2001 i allsvenskan för att 2002 och 2003 åter spela i Superettan, och år 2005 vara tillbaka i Allsvenskan. BK Häckens redovisade intäkter från Gothia Cup uppgick år 1999 till 51 mkr, för 2002 och 2003 årligen till 34 mkr samt 2004 till 52 mkr. Med hänsyn även taget till detta har den genomsnittliga intäkten per förening ökat markant jämfört med innan Superettan skapades.

Noteras bör även att Malmö FF och Djurgårdens IF FF båda spelade i Superettan år 2000, samt att AIK spelade i Superettan år 2005.

Intäktsjämförelse mellan åren 2005 och 2004, mkr

I denna jämförelse ingår även ränte- och andra finansiella intäkter samt extraordinära intäkter. Observera att Bodens BK saknas år 2005.

	<u>2005</u>	<u>Andel</u>	<u>2004</u>	<u>Andel</u>	<u>Förändring</u>
Publik	54,9	23 %	25,4	10 %	+ 116 %
Egna arrangemang	6,0	3 %	55,5	23 %	- 89 %
Reklam & sponsring	68,6	28 %	57,8	24 %	+ 19 %
Tips- och mediamedel	39,7	16 %	43,4	18 %	- 9 %
Lotteri	6,5	3 %	8,7	4 %	- 25 %
Bidrag	20,2	8 %	15,1	6 %	+ 34 %
Övrigt	34,2	14 %	20,4	8 %	+ 68 %
* Summa drift	230,1		226,3		
Spelarförsäljning	11,4	5 %	10,4	4 %	+ 10 %
Finansiellt intäkter	0,9	0 %	2,5	1 %	
Extraordinära intäkter	0,0	0 %	6,6	2 %	
* Totalt	242,4	100 %	235,4	100 %	+ 3 %

Tabell 4

Publikintäkternas ökning med 116 %, eller 29,5 mkr, beror främst av AIK, som hade de fjärde högsta hemmapublikiffrorna i Sverige (inklusive Allsvenskan) och även drog mycket publik till sina bortamatcher, men även av allmänt ökade fotbollsintresset, samt på sina håll öknings av biljettpriserna.

Intäkterna från reklam- och sponsring har ökat med 10,8 mkr, eller 24 % trots att en förening färre redovisas år 2005. Förklaringen är även här AIK, som ensamt står för 12,3 mkr av superettanföreningarnas samlade sponsorintäkter.

Viss osäkerhet kan för övrigt finnas i intäktsfördelningen mellan sponsorintäkter och publikintäkter i de fall biljetter ingår sponsorpaket.

Att intäkterna från egna arrangemang minskade beror förstås av att BK Häcken, som arrangerar Gothia Cup, spelade i Allsvenskan år 2005.

Tips- och mediamedel inkluderar alla de ersättningar föreningarna får via Svensk Elitfotboll (SEF), från Svenska Spel, TV samt gemensamma marknadsprojekt.

Även här kan finnas viss osäkerhet angående om det kan förekomma att föreningar redovisat detta som bidrag. Minskningen är annars inte lätt att förstå.

Intäkter per förening 2005 och 2004, mkr

I dessa intäkter exkluderas ränte- och andra finansiella intäkter samt extraordinära intäkter

	År 2005	År 2005	År 2004	År 2004
	Intäkter inkl	Intäkter exkl	Intäkter inkl	Intäkter exkl
	<u>spelarförs.</u>	<u>spelarförs</u>	<u>spelarförs.</u>	<u>spelarförs</u>
AIK	45,6	44,5	Allsvenskan	Allsvenskan
IFK Norrköping	24,0	24,0	25,0	25,0
Örebro SK FK	23,6	22,8	Allsvenskan	Allsvenskan
GAIS	19,0	18,8	13,9	13,9
IF Brommapojkarna	17,6	17,4	18,4	17,8
Östers IF	16,9	16,4	22,5	18,6
Trelleborgs FF	15,4	12,0	Allsvenskan	Allsvenskan
Degerfors IF	12,9	12,8	Division 2	Division 2
Mjällby AIF	12,6	11,1	Division 2	Division 2
Västerås SK FK	11,2	9,7	9,9	9,5
Åtvidabergs FF	10,8	10,8	8,4	8,4
Falkenbergs FF	9,8	9,8	8,7	8,1
Västra Frölunda IF	9,1	8,0	10,0	9,5
Ljungskile SK	8,3	7,6	Division 2	Division 2
Väsby United	4,7	4,4	6,3	3,6
BK Häcken	Allsvenskan	Allsvenskan	59,7	59,1
IK Brage	Division 2	Division 2	12,2	12,1
Gefle IF	Allsvenskan	Allsvenskan	9,5	9,1
Bodens BK	Uppg sakn	Uppg sakn	8,6	8,3
Assyriska Föreningen	Allsvenskan	Allsvenskan	8,0	7,9
Enköpings SK FK	Division 2	Division 2	7,9	7,9
Friska Viljor FC	Division 2	Division 2	7,7	7,5
* Superettan totalt	241,5	230,1	236,7	226,3

Tabell 5

Superettanföreningarnas kostnader

Kostnaderna i de 15 Superettanföreningarna inklusive räntekostnader och kostnadsförda spelarköp uppgick till 256,7 mkr år 2005 (2004: 239,1 mkr), vilket var en ökning med 7 %, trots att antal föreningar som ingår år 2005 endast är 15..

Den genomsnittliga kostnaden per förening uppgick 2005 till 17,1 mkr (2004: 14,9 mkr respektive om man exkluderar Gothia Cup 12,8 mkr). Detta innebär en för en genomsnittlig förening 15 % kostnadsökning, eller 33 % kostnadsökning om man exkluderar Gothia Cup.

Förklaringen ligger främst i att AIK år 2005 spelade i Superettan, men till viss även i att det var tre lag som nedflyttades från Allsvenskan till Superettan inför år 2005. Det tar nämligen ofta lite tid, beroende på ingångna avtal etc, att anpassa kostnaderna för föreningar som nedflyttats från Allsvenskan.

Kostnadsjämförelse mellan 2005 och 2004, mkr

	<u>2005</u>	<u>Andel</u>	<u>2004</u>	<u>Andel</u>	<u>Förändring</u>
Match- & träningskostnader	40,2	16 %	40,1	17 %	0 %
Övriga egna arrangemang	2,6	1 %	42,2	18 %	- 94 %
Personalkostnader	145,6	57 %	109,0	46 %	+ 34 %
Administration	11,0	4 %	7,7	3 %	+ 43 %
Reklam & sponsring	18,0	7 %	10,7	4 %	+ 68 %
Lokaler	7,1	3 %	3,7	1 %	+ 92 %
Övrigt	11,8	5 %	12,8	5 %	- 8 %
* Summa driftkostnader	236,3		226,2		
Spelarförvärv direkt kostnadsförda	3,8	1 %	5,1	2 %	- 25 %
Avskrivningar balans spelarförvärv	11,5	4 %	5,1	2 %	+ 125 %
* S:a spelarförvärv & -avskrivningar	15,3		10,2		
Övriga avskrivningar	2,1	1 %	1,2	1 %	+ 75 %
Finansiella kostnader	3,0	1 %	1,5	1 %	+ 100 %
** Totalt	256,7	100%	239,1	100%	+ 7 %

Tabell 6

Bland kostnaderna ingick utgifter för spelarförvärv som kostnadsfördes direkt 2005 med 3,8 mkr (2004: 5,1 mkr) och avskrivningar avseende utgifter för balanserade spelarförvärv med 11,5 mkr (2004: 5,1 mkr). Av kostnaderna svarade föreningarnas personalkostnader för 57 % , eller 145,6 mkr år 2005 (2004: 46 % respektive 109,0 mkr). Personalkostnaderna har alltså ökat med 34 %, och dess andel av de totala kostnaderna har ökat från 46 % till 57 %. Detta är ett trendbrott.

Förklaringen är främst AIK, men också att Örebro SK FK och Trelleborgs FF samtidigt med AIK lämnade Allsvenskan för spel i Superettan.

Om man exkluderar kostnaderna för övriga egna arrangemang (bl a Gothia Cup) har driftkostnaderna under år 2005 ökat med 49,7 mkr.

Jämför även avsnittet ovan angående intäktsjämförelse mellan åren 2005 och 2004. Högre marknadsintäkter innebär naturligtvis högre marknadsföringskostnader, liksom högre publikintäkter rimligen också bör innebära högre personalkostnader.

Spelarlönernas utveckling, 1999-2005, mkr

	<u>1999</u>	<u>2000</u>	<u>2001</u>	<u>2002</u>	<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>2005</u>
Spelarlöner	51,6	45,3	39,8	40,7	47,8	45,3	60,8
Driftskostnader	248,1	180,1	144,0	190,1	223,7	226,2	236,3
Driftskostnader exkl Gothia Cup	202,9	180,1	144,0	162,4	199,3	192,2	236,3
Förändring spelarlöner	+29,6%	-12,4%	- 12,1%	+ 2,2%	+ 17,0%	- 5,2%	+ 34 %
Spel.löners andel av driftskostn	20,8%	25,1%	27,6%	21,4%	21,0%	20,0%	25,7%
Spel.lön. and. av driftk ex Got Cup	25,4%	25,1%	27,6%	25,1%	24,0%	23,5%	25,7%

Tabell 7

Förklaringen till de högre spelarlönerna finns i första hand att finna hos AIK, vars spelarersättningar uppgick till 16,8 mkr . Notera också att år 2005 endast avser 15 föreningar. Man kan alltså inte säga att de spelare som deltog i Superettan 2005 hade 34 % högre ersättning än de spelare som deltog under 2004.

Observera att vid spelarlönernas utveckling (exkl sociala avgifter) de 7 senaste åren ovan så ändrades antal lag från 28 år 1999 till 16 år 2000, vilket förklarar minskningen mellan dessa båda år. Och att år 2005 endast omfattar 15 lag. Minskningen mellan år 2001 och 2000 var 12,1 %. Denna minskning berodde helt på att Malmö FF och Djurgårdens IF FF spelade i Superettan år 2000 och i allsvenskan år 2001.

Den genomsnittliga lönekostnaden för spelare per förening uppgick 2005 till 4,0 mkr (2004: 2,8 mkr).

Under år 2005 var den genomsnittliga beräknade spelarlönen per månad 15.353 kr/månad vid 12 månaders anställning (2004: 10.724 kr/månad). Om man exkluderar AIK så var dock den genomsnittliga beräknade spelarersättningen per månad år 2005 vid 12 månaders anställning 11.910 kr/månad i snitt. Vilket innebär i snitt 11 % högre spelarersättningar. Förklaringen till de ökade spelarersättningarna ligger således inte bara i att AIK spelade i Suioperettan år 2005.

Spelarlönernas andel av driftskostnader (exklusive Gothia Cup) uppgick år 2004 till 25,7 % (2004: 23,5 %).

Observera ovan att, för att få jämförbara siffror mellan åren, har särredovisning gjorts med hänsyn till om BK Häcken (och därmed Gothia Cup) finns med i Superettans (eller f d division 1) ekonomi eller inte.

Kostnaderna per förening 2005 och 2004, mkr

	År 2005	År 2005	År 2004	År 2004
	Kostn. inkl spelarförv.	Kostn. exkl spelarförv.	Kostn. inkl spelarförv.	Kostn. exkl spelarförv.
AIK	59,7	53,1	Allsvenskan	Allsvenskan
IFK Norrköping	24,2	22,7	24,5	22,8
Örebro SK FK	23,4	21,3	Allsvenskan	Allsvenskan
IF Brommapojkarna	19,8	19,7	18,7	17,8
GAIS	16,9	16,4	13,7	13,1
Östers IF	16,5	16,3	20,8	19,7
Trelleborgs FF	15,7	14,9	Allsvenskan	Allsvenskan
Mjällby AIF	12,7	11,0	Division 2	Division 2
Degerfors IF	11,6	11,0	Division 2	Division 2
Västerås SK/FK	11,2	10,9	9,8	9,4
Västra Frölunda IF	11,1	10,8	12,4	11,8
Åtvidabergs FF	10,8	10,8	8,7	8,5
Falkenbergs FF	10,2	10,0	8,2	8,0
Ljungskile SK	8,2	7,8	Division 2	Division 2
Väsby United	4,7	4,7	6,9	5,5
BK Häcken	1) Allsvenskan	Allsvenskan	59,4	56,7
IK Brage	Division 2	Division 2	11,7	11,4
Enköpings SK	Division 2	Division 2	10,1	9,6
Gefle IF	Allsvenskan	Allsvenskan	9,5	9,1
Bodens BK	Upp sakn	Uppg sakn	8,7	8,2
Friska Viljor FC	Division 2	Division 2	8,1	7,7
Assyriska Föreningen	Allsvenskan	Allsvenskan	7,9	7,6
* Superettan totalt	256,7	241,4	239,1	226,9

Tabell 8

1) Varav Gothia Cup 34,0 mkr år 2004

I första respektive tredje kolumnen ingår föreningens samtliga kostnader.

I kolumn två respektive fyra har från de totala kostnaderna dragits av kostnader för spelarförvärv såväl direkt i sin helhet kostnadsförda vid förvärvsåret, som kostnader från årliga avskrivningar samt kostnader för inhyrning av spelare.

Antal föreningar med kostnader över 10 mkr har under år 2005 ökat med fem och är år 2005 tretton föreningar.

Kostnader över 10 mkr förefaller inte längre kunna skapa tillräcklig säkerhet för att en förening ska klara sig kvar i Superettan.

Jämför även avsnitten dels ovan angående intäkterna per förening samt nedan samband mellan föreningarnas utgifter och tabellposition.

Spelartransfers

Intäkterna från spelarförsäljningarna i Superettan sjönk under år 2004 tillbaka till 2001 års nivå, från att under år 2002 och 2003 ökat. Denna trend fortsatte år 2005. Spelarförsäljningarna brutto uppgick till 9,9 mkr 2005 (2004 10,1 mkr)

De totala spelarköpen 2004 uppgick till 8,7 mkr (2004: 10,2 mkr) varav 3,3 mkr kostnadsförts direkt (2004: 5,1 mkr) och 5,4 mkr redovisats i balansräkningen (2004: 5,1 mkr).

Spelarförsäljningar och spelarförvärv Superettan 2000-2005 och division 1 1998-1999, mkr

	<u>1998</u>	<u>1999</u>	<u>2000</u>	<u>2001</u>	<u>2002</u>	<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>2005</u>
Spelarförsäljningar	22,7	22,8	33,7	10,1	18,4	24,2	10,1	9,9
Spelarförvärv, dir kostn.förda	15,7	15,9	11,6	7,4	5,1	4,9	5,1	3,3
Spelarförvärv, balanserade	0,4	4,6	1,7	2,5	3,9	4,8	5,1	5,4

Tabell 9

Fem föreningar i Superettan kostnadsförde sina externa spelarförvärv direkt, och tio redovisade sina utgifter för externa spelarförvärv i balansräkningen 2005.

Balanserat värde externa spelarförvärv Superettan 2000-2005 och division 1 1998-1999, mkr

	<u>1998</u>	<u>1999</u>	<u>2000</u>	<u>2001</u>	<u>2002</u>	<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>2005</u>
Bokfört spelarkapital	6,3	8,9	8,2	3,5	1,7	3,3	4,1	7,8
Antal fören. som bal. Utg.	3	5	4	8	6	8	8	10

Tabell 10

Det totala balanserade värdet av spelarförvärv i de 15 föreningarna i Superettan som denna analys omfattar uppgick sista december 2005 till 7,8 mkr (2004: 4,1 mkr). Av detta stod AIK för 3,1 mkr.

Genomgående, i de fall spelarna är upptagna till värde i balansräkningen, värderas de till anskaffningsvärde och skrivs av över spelarnas ursprungliga kontraktstid med den nya klubben, allt enligt den svenska elitlicensens redovisningsregler. De spelarvärden som aktiveras är genomgående externa spelarförvärv där den förvärvade spelarrättigheten bokförs som immateriell anläggningstillgång. Det är alltså inte fråga om att balansera kostnader för egna produkter. Observera för övrigt Årsredovisningslagens 4 Kapitel 6 §, som innebär att ideella föreningar ej kan skriva upp anläggningstillgångars värde.

Såväl värderings- som avskrivningsprinciper följer för övrigt internationell praxis.

Föreningar som balanserar utgifter för spelarförvärv

	<u>Balanserat värde, mkr</u>	<u>Balanserat värde, mkr</u>
	<u>2005</u>	<u>2004</u>
AIK	3,1	Allsvenskan
Östers IF	1,4	0,3
IFK Norrköping	1,4	0,8
Trelleborgs FF	0,5	Allsvenskan
Degerfors IF	0,3	Division 2
GAIS	0,3	0,5
Västerås SK FK	0,3	0,5
Örebro SK FK	0,2	Allsvenskan
Falkenbergs FF	0,2	0,5
Västra Frölunda IF	0,1	0,2
Väsby United	-	1,3
Bodens BK 1)	Uppgift saknas	0,0

1) 10 tkr år 2004 avrundat till 0,0 mkr,

Tabell 11

Eget kapital och soliditet för föreningarna i Superettan

De 15 föreningarna i Superettan redovisade ett samlat eget kapital uppgående till 11,3 mkr den sista december 2005 (2004: 27,4 mkr). Beroende på att de i Superettan ingående lagen ändras mellan åren leder det redovisade resultatet – 14,4 mkr inte till att det egna kapitalet minskat med samma belopp.

Av de 15 redovisade föreningarna i Superettan redovisade tretton stycken ett positivt eget kapital, och två stycken ett kapitalunderskott. Föregående år redovisade fjorton föreningar positivt eget kapital respektive två föreningar negativt eget kapital.

I det samlade egna kapitalet 11,3 mkr ingår balanserade externa spelarförvärv med 7,8 mkr (2004: 4,1 mkr).

	<u>Eget kapital, mkr</u>	<u>Soliditet</u>	<u>Elitlicenskonskvens</u>
GAIS	+ 2,3	31 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2007
IF Brommapojkarna	+ 2,0	51 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2007
Örebro SK FK	+ 1,5	9 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2007
Östers IF	+ 1,5	15 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2007
IFK Norrköping	+ 1,3	12 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2007
AIK	+ 1,3	2 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2007
Mjällby AIF	+ 0,7	53 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2007
Ljungskile SK	+ 0,5	11 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2007
Västerås SK FK	+ 0,4	53 %	Ej aktuellt, spelar i division 1 år 2006
Degerfors IF	+ 0,4	9 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2007
Väsby United	+ 0,1	16 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2007
Åtvidabergs FF	+ 0,1	4 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2007
Trelleborgs IF	+ 0,0	0 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2007
Falkenbergs FF	- 0,3	Negativ	Handlingsplan godkänd i Licensnämnden Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2007
Västra Frölunda IF	- 0,5	Negativ	Ej aktuellt, spelar i division 1 år 2006
Bodens BK	Uppgift saknas		Ej aktuellt, spelar i division 1 år 2006
Totalt	11,3		

Tabell 12

Elitlicensens regler i korthet

På Förbundsmötet i mars 1999 beslutades att införa en svensk elitlicens för spel i Allsvenskan och Superettan. Denna licens trädde i kraft från och med år 2002, och baserades första gången på boksluten år 2001, varvid licenser för säsongen 2003 behandlades, och beviljades.

Årsredovisningarna för 2005 ligger således till grund för licensbehandlingen inför säsongen 2007.

För att få elitlicens får man inte ha negativt eget kapital.

Om en förening inte uppnår att ha noll eller positivt eget kapital skall i första hand en handlingsplan upprättas angående hur man under året skall uppnå minst noll i eget kapital. Första gången detta skedde var således avseende 2001 års bokslut hur man under år 2002 skulle uppnå minst noll i eget kapital.

Om handlingsplanen är uppenbart orealistisk avkrävs föreningen att senast den 1/10 inlämna ett periodiserat bokslut per den 31/8. Om även detta visar negativt eget kapital sker degradering nästföljande år. Formellt beslut angående detta fattas av Representantskapsmötet i december. Något sådant aktuellt fall finns inte inför Representantskapet i december 2006, jämför ovan sammanställningen över föreningarnas egna kapital i årsredovisningarna 2005.

Följer föreningen en godkänd handlingsplan så att man uppnår minst noll i eget kapital vid närmast efterföljande årsbokslut så har föreningen uppfyllt kriteriet för det egna kapitalets storlek vid licenssprövningen inför nästkommande säsong. Vid första tillfället avseende årsbokslutet år 2002, då positivt eller noll i eget kapital gav licens för säsongen 2004.)

Om föreningen inte klarar att följa handlingsplanen och vid nästkommande årsbokslut fortfarande har negativt eget kapital åläggs föreningen att upprätta ett periodiserat bokslut per den 31 augusti och inlämna denna senast den 1 oktober (vid första tillfället skedde detta år 2003). Om detta periodiserade bokslut visar negativt eget kapital och särskilda skäl inte finns för undantag så sker degradering en division inför nästkommande säsong (d v s vid första tillfället skedde detta inför säsongen år 2005). Beslut om detta fattas av Representantskapet i december. Något sådant aktuellt fall finns inte inför Representantskapet i december 2006, jämför ovan sammanställningen över föreningarnas egna kapital i årsredovisningarna 2005.

Ett ytterligare krav för elitlicens är att det per den 31 augusti ej får finnas några förfallna skulder avseende skatter och allmänna avgifter, skulder till SvFF, SDF eller annan medlemsförening som inte kan kvittas mot fordringar.

Om skulder av angivet slag är förfallna detta datum ska licens för nästkommande år inte beviljas.

Elitlicens erhålles för ett år i taget.

Se vidare Anvisningar till Elitlicensens ekonomikriterier på Svenska Fotbollförbundets hemsida www.svenskfotboll.se under dokumentbank och under ekonomi.

Superettanföreningarnas egna kapital och redovisade resultat 2005, tkr

	<u>Eget kapital</u>	<u>Redovisat resultat</u>
GAIS	+ 2,3	+ 2,0
IF Brommapojkarna	+ 2,0	- 1,9
Örebro SK FK	+ 1,5	+ 0,1
Östers IF	+ 1,5	+ 0,4
IFK Norrköping	+ 1,3	+ 0,3
AIK	+ 1,3	- 14,1
Mjällby AIF	+ 0,7	- 0,0
Ljungskile SK	+ 0,5	+ 0,1
Västerås SK FK	+ 0,5	+ 0,0
Degerfors IF	+ 0,4	+ 1,3
Väsby United	+ 0,1	+ 0,0
Åtvidabergs FF	+ 0,1	- 0,0
Trelleborgs IF	+ 0,0	- 0,3
Falkenbergs FF	- 0,3	- 0,3
Västra Frölunda IF	- 0,5	- 2,0
Boden BK	Uppgift saknas	Uppgift saknas
* Superettan totalt	+ 11,3	- 14,4

Slutsatsen av ovanstående kan vara att det för de föreningar som är kvar i Superettan år 2005 inte finns några akuta larmsignaler att någon förening måste vara särskilt försiktiga under 2005 så att deras finansiella ställning inte blir mycket besvärlig.

Av de till Superettan nyuppflyttade föreningarna år 2005 har Jönköpings Södra IFs och Qviding FIFs samt Umeå FCs handlingsplaner godkänts av Licensnämnden.

Samband mellan föreningarnas kostnader och tabellposition 2005

	<u>Rangordning efter kostnader</u>	<u>Tabellposition</u>
AIK	1	1
IFK Norrköping	2	7
Örebro SK FK	3	5
IF Brommapojkarna	4	6
GAIS	5	3
Östers IF	6	2
Trelleborgs FF	7	11
Mjällby AIF	8	12
Degerfors IF	9	13
Västerås SK/FK	10	15
Västra Frölunda IF	11	16
Åtvidabergs FF	12	10
Falkenbergs FF	13	8
Ljungskile SK	14	4
Väsby United	15	9
Bodens BK	Uppgift saknas	14

Tabell 14

Slutsatsen av ovanstående är att det endast för AIK synes råda ett klart samband mellan rangordningen utifrån kostnader och årets tabellposition. För de två övriga till allsvenskan uppflyttade lagen Östers IF och GAIS är sambandet inte lika tydligt, vilka alltså nått en högre tabellposition än position i kostnadsrankingen.

Noteras kan t ex Ljungskile SK som nådde en fjärdeplats trots att man var på fjortonde plats i kostnadsrankingen.

IF Brommapojkarna har Sveriges, och kanske Europas, största ungdomsverksamhet, vilket förklarar deras kostnadsnivå. Även Västra Frölunda IF har en stor ungdomsverksamhet, vilket förklarar deras kostnadsnivå.

Föreningar med tabellposition som är högre än kostnadsranking kan eventuellt ha hittat metoder att arbeta som är bättre än de övriga föreningarna.

Förmågan att kunna hushålla med resurser är ju per definition ordet ekonomi, varför det därför säkert finns anledning för fler föreningar att ta lärdom av arbetssätten i dessa föreningar under år 2006.

Sammanfattning

Årets analys omfattar endast 15 föreningar, eftersom Bodens BK, trots påminnelser ej lämnat in material.

Under år 2005 har AIK spelat i Superettan, vilket påverkar såväl intäkter som kostnader mycket vid jämförelser mellan åren. Även Örebro SK FK och Trelleborgs FF kom från Allsvenskan i 2005 års Superettan. Det var således tre föreningar som kom från allsvenskan år 2005, vilket inte är vanligt. Detta påverkar den sammanslagna inäkts- och kostnadsnivån.

Under år 2005 har BK Häcken ej spelat i Superettan, utan i Allsvenskan, vilket också påverkar intäkterna och kostnaderna i Superettan. BK Häcken arrangerar ju Gothia Cup, som har en omsättning över 50 mkr.

Föreningarna i Superettan redovisade 2005 sammantaget ett underskott uppgående 14,4 mkr (2004: + 6,8 mkr). I årets resultat ingår ett underskott från spelaromsättning (spelarförsäljningar minus såväl direkt kostnadsförda spelarförvärv som avskrivningar balanserade spelarförvärv samt spelarin- och uthyrning) på 3,8 mkr (2004: - 1,8 mkr). Detta innebär att resultatet från verksamhet exklusive spelaromsättning för föreningarna i Superettan var ett underskott 10,6 mkr (2004: + 8,6 mkr). Denna förändring är främst hänförlig till AIK.

Både intäkter och kostnader ökade i Superettan under år 2005 jämfört med år 2004. Publikintäkterna ökade med 116 %, eller 29,5 mkr, beroende främst av att AIK spelade i Superettan år 2005, men också av det allmänt ökade fotbollsintresset som ökat åskådaranantalet på matcherna, dels att biljettpriserna ökat.

Den genomsnittliga intäkten per förening uppgick till 16,2 mkr (2004: 14,8 mkr).

De totala kostnaderna ökade med 7 % till 256,7 mkr .

Den genomsnittliga kostnaden per förening uppgick till 17,1 mkr (2004: 14,9 mkr).

Under år 2004 var den genomsnittliga spelarlönen per månad 15.353 kr/månad vid 12 månaders anställning (2004: 10.724 kr/månad). Den största delen av denna ökning är hänförlig till AIK.

Föreningarna i Superettan redovisade ett samlat eget kapital uppgående till 11,3 mkr för 2005 (2004: + 27,4 mkr).

Av föreningarna i Superettan redovisar tretton stycken ett positivt eget kapital, och två stycken ett kapitalunderskott. Föregående år redovisade fjorton stycken föreningar positivt eget kapital och två föreningar negativt eget kapital.

Allmänt sett är dock de flesta föreningarna underkapitaliserade. Vägar att stärka sina positioner kan t ex vara satsningar på spelarförädlingar med syfte vidareförsäljning till allsvenska eller utland, ökade publikintäkter, mer prestationsbundna spelarsättningar, inkomstbringande sidoverksamheter som tar till vara varumärkets mervärde samt anskaffande av externt riskkapital.

Idrottsverksamhets särart är att man i verksamheten har att arbeta parallellt med såväl verksamhetsmål i form av sportsliga elitmål och sociala idrottsliga breddmål, som ekonomiska mål. Styrningen för att hitta balansen mellan dessa mål är inte lätt. Detta kan också vara en viktig förklaring till att föreningarna har svårt att bygga upp ett eget kapital. Kostnadsbesparingar leder lätt till sämre förutsättningar att nå verksamhetsmålen, vilka hos bl.a. många supporters ofta får den största uppmärksamheten. Införandet av Elitlicensen har dock inneburit att förståelsen för att inte ha negativt eget kapital har ökat högst väsentligt.

Man kan också uttrycka det som att skillnaden mellan företagsverksamhet och ideell föreningsverksamhet är att i ett företag är verksamhetsinnehållet ett medel för att nå målet ekonomiska överskott till ägarna, medan det i en ideell förening är ekonomin som är medlet för att nå målet ett bra verksamhetsinnehåll (som kan mätas såväl som elitlags tabellposition i Allsvenskan som den sociala breddverksamhetens kvalitet och kvantitet).

För de flesta föreningar i Superettan synes det under år 2005 inte råda något klart samband mellan rangordningen utifrån utgifter och årets tabellposition.

Det finns anledning att uppmärksamma de föreningar som uppnått en tabellposition som är högre än dess ranking utifrån kostnaderna.

Förmågan att kunna hushålla med resurser är ju per definition ordet ekonomi, varför det därför borde finnas anledning för fler föreningar att närmare studera arbetssätten i dessa föreningar.

Svenska Fotbollförbundet
Kjell Sahlström